

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 7ης Ιουλίου 2016 *

«Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις — Κανονισμός (ΕΚ) 44/2001 — Άρθρο 34, σημείο 2 — Ερημοδικία του εναγομένου — Αναγνώριση και εκτέλεση των αποφάσεων — Λόγοι αρνήσεως — Μη έγκαιρη επίδοση ή κοινοποίηση του εισαγωγικού της δίκης εγγράφου στον ερημοδικήσαντα εναγόμενο — Έννοια του “ενδίκου μέσου” — Αίτηση απαλλαγής από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας ασκήσεως ενδίκου μέσου — Κανονισμός (ΕΚ) 1393/2007 — Άρθρο 19, παράγραφος 4 — Επίδοση και κοινοποίηση δικαστικών και εξωδίκων πράξεων — Προθεσμία εντός της οποίας είναι παραδεκτή η υποβολή της αιτήσεως απαλλαγής από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας ασκήσεως ενδίκου μέσου»

Στην υπόθεση C-70/15,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Sąd Najwyższy (Ανώτατο Δικαστήριο, Πολωνία) με απόφαση της 27ης Νοεμβρίου 2014, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 17 Φεβρουαρίου 2015, στο πλαίσιο της δίκης

Emmanuel Lebek

κατά

Janusz Domino,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους Μ. Plešič, πρόεδρο τμήματος, C. Toader (εισηγήτρια), A. Rosas, A. Prechal και E. Jarašiūnas, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον T. Henze και την J. Kemper,
- η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την J. García-Valdecasas Dorrego,

* Γλώσσα διαδικασίας: η πολωνική.

— η Πορτογαλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον L. Inez Fernandes και την R. Chambel Margarido,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την M. Owsiany-Hornung και τον M. Wilderspin,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 7ης Απριλίου 2016,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία, αφενός, του άρθρου 34, σημείο 2, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1, στο εξής: κανονισμός Βρυξέλλες Ι), και, αφετέρου, του άρθρου 19, παράγραφος 4, του κανονισμού (ΕΚ) 1393/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2007, περί επιδόσεως και κοινοποιήσεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις («επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων»), και κατάργησης του κανονισμού (ΕΚ) 1348/2000 του Συμβουλίου (ΕΕ 2007, L 324, σ. 79).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ των Emmanuel Lebek και Janusz Domino σχετικά με την αναγνώριση, στην Πολωνία, της εκτελεστότητας αποφάσεως γαλλικού δικαστηρίου.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Ο κανονισμός Βρυξέλλες Ι

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 2, 6 και 16 έως 18 του κανονισμού Βρυξέλλες Ι έχουν ως εξής:

«(2) Ορισμένες διαφορές μεταξύ των εθνικών κανόνων για τη δικαιοδοσία και την αναγνώριση των δικαστικών αποφάσεων δυσχεραίνουν την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Είναι ουσιώδης η θέσπιση διατάξεων σχετικά με την ενοποίηση των κανόνων σύγκρουσης δικαιοδοσίας στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις καθώς και σχετικά με την απλούστευση των διατυπώσεων για την ταχεία και απλή αναγνώριση και εκτέλεση των αποφάσεων κρατών μελών που δεσμεύονται από τον ανά χείρας κανονισμό.

[...]

(6) Για να επιτευχθεί ο στόχος της ελεύθερης κυκλοφορίας των αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, είναι αναγκαίο και ενδεδειγμένο οι κανόνες σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση των αποφάσεων να καθορίζονται από δεσμευτικό και άμεσα εφαρμοστέο κοινοτικό νομοθέτημα.

[...]

- (16) Η αμοιβαία εμπιστοσύνη στην απονομή της δικαιοσύνης δικαιολογεί την αυτόματη αναγνώριση των αποφάσεων που εκδίδονται σε κράτος μέλος, χωρίς να απαιτείται καμία διαδικασία, εκτός σε περίπτωση αμφισβήτησης.
- (17) Η προαναφερόμενη αμοιβαία εμπιστοσύνη απαιτεί αποτελεσματικότητα και ταχύτητα της διαδικασίας με την οποία κηρύσσεται εκτελεστή σε κράτος μέλος απόφαση που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος. Για το σκοπό αυτό μια απόφαση θα πρέπει να κηρύσσεται εκτελεστή κατά τρόπο οιονεί αυτόματο, μετά από απλό τυπικό έλεγχο των υποβαλλομένων εγγράφων, χωρίς να έχει το δικαστήριο τη δυνατότητα να προβάλλει αυτεπαγγέλτως έναν από τους λόγους μη εκτέλεσης που προβλέπονται από τον ανά χείρας κανονισμό.
- (18) Ο σεβασμός των δικαιωμάτων της υπεράσπισης επιβάλλει ωστόσο τη δυνατότητα του εναγομένου να ασκήσει ενδεχομένως ένδικο μέσο, που εξετάζεται κατ' αντιδικία, κατά της κηρύξεως της εκτελεστότητας, εφ' όσον αυτός θεωρεί ότι στοιχειοθετείται ένας από τους λόγους μη εκτέλεσεως. Η δυνατότητα άσκησης ενδίκων μέσων πρέπει να αναγνωρίζεται επίσης στον αιτούντα, σε περίπτωση που απορρίπτεται η αίτησή του για να κηρυχθεί μια απόφαση εκτελεστή.»
- 4 Το άρθρο 26, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού Βρυξέλλες I ορίζει τα εξής:
- «1. Όταν πρόσωπο που έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους ενάγεται ενώπιον δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους και δεν παρίσταται, το δικαστήριο διαπιστώνει αυτεπάγγελτα την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του, αν η δικαιοδοσία του δεν στηρίζεται στους όρους του παρόντος κανονισμού.
2. Ο δικαστής υποχρεούται να αναστείλει τη διαδικασία εφόσον δεν διαπιστώνεται ότι ο εναγόμενος αυτός ήταν σε θέση να παραλάβει το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο εντός της αναγκαίας για την άμυνά του προθεσμίας ή ότι καταβλήθηκε κάθε επιμέλεια για το σκοπό αυτό.»
- 5 Δυνάμει του άρθρου 26, παράγραφος 3, του ως άνω κανονισμού, το άρθρο 19 του κανονισμού (ΕΚ) 1348/2000 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, περί επιδόσεως και κοινοποίησεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2000, L 160, σ. 37), εφαρμόζεται αντί των διατάξεων του άρθρου 26, παράγραφος 2, του κανονισμού Βρυξέλλες I εάν το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο έπρεπε να διαβιβαστεί από το ένα κράτος μέλος στο άλλο δυνάμει του κανονισμού 1348/2000.
- 6 Κατά το άρθρο 33, παράγραφος 1, του κανονισμού Βρυξέλλες I, «[α]πόφαση που εκδίδεται σε κράτος μέλος αναγνωρίζεται στα λοιπά κράτη μέλη χωρίς ιδιαίτερη διαδικασία».
- 7 Το άρθρο 34, σημείο 2, του ως άνω κανονισμού ορίζει ότι απόφαση δεν αναγνωρίζεται «αν το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο δεν έχει επιδοθεί ή κοινοποιηθεί στον ερμηδοκίησαντα εναγόμενο εγκαίρως και κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί να αμυνθεί, εκτός εάν ο εναγόμενος παρέλειψε να ασκήσει [ένδικο μέσο] κατά της αποφάσεως ενώ μπορούσε να το πράξει».
- 8 Το άρθρο 35 του εν λόγω κανονισμού έχει ως εξής:
- «1. Απόφαση δεν αναγνωρίζεται, επίσης, αν έχουν παραβιασθεί οι διατάξεις των τμημάτων 3, 4 και 6 του κεφαλαίου II, καθώς και στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 72.
2. Κατά τον έλεγχο των βάσεων διεθνούς δικαιοδοσίας που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, η αρχή ενώπιον της οποίας ζητείται η αναγνώριση δεσμεύεται από τις πραγματικές διαπιστώσεις στις οποίες το δικαστήριο του κράτους μέλους προελεύσεως έχει θεμελιώσει τη διεθνή δικαιοδοσία του.

3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της πρώτης παραγράφου, δεν ερευνάται η διεθνής δικαιοδοσία των δικαστηρίων του κράτους μέλους προελεύσεως. Οι σχετικοί με τη διεθνή δικαιοδοσία κανόνες δεν αφορούν τη δημόσια τάξη υπό την έννοια του άρθρου 34 σημείο 1.»

- 9 Το άρθρο 38, παράγραφος 1, του κανονισμού Βρυξέλλες I προβλέπει τα εξής:

«Αποφάσεις που εκδόθηκαν και είναι εκτελεστές σε κράτος μέλος εκτελούνται σε άλλο κράτος μέλος, αφού κηρυχθούν εκεί εκτελεστές, με αίτηση κάθε ενδιαφερομένου.»

- 10 Το άρθρο 45 του ως άνω κανονισμού ορίζει τα εξής:

«1. Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκήθηκε το ένδικο μέσο δυνάμει των άρθρων 43 ή 44 δύναται να απορρίψει ή να ανακαλέσει την κήρυξη της εκτελεστότητας μόνον εφόσον συντρέχει λόγος από τους οριζόμενους στα άρθρα 34 και 35. Αποφασίζει αμελλητί.

2. Αποκλείεται η επί της ουσίας αναθεώρηση της αλλοδαπής αποφάσεως.»

Ο κανονισμός 1393/2007

- 11 Οι αιτιολογικές σκέψεις 6, 7 και 12 του κανονισμού 1393/2007 έχουν ως εξής:

«(6) Η αποτελεσματικότητα και η ταχύτητα των δικαστικών διαδικασιών στον αστικό τομέα προϋποθέτει την άμεση και ταχεία διαβίβαση δικαστικών και εξωδίκων πράξεων μεταξύ τοπικών υπηρεσιών οριζόμενων από τα κράτη μέλη. Εντούτοις, τα κράτη μέλη μπορούν να δηλώσουν ότι θα ορίσουν από μία μόνον υπηρεσία διαβίβασης ή παραλαβής ή μία υπηρεσία που αναλαμβάνει και τα δύο αυτά καθήκοντα για μια περίοδο πέντε ετών. Ο ορισμός υπηρεσίας μπορεί να ανανεώνεται ανά πενταετία.

(7) Η ταχύτητα της διαβίβασης δικαιολογεί τη χρήση κάθε ενδεδειγμένου μέσου, τηρουμένων ορισμένων προϋποθέσεων όσον αφορά το ευαγνώςτο και το αξιόπιστο της διαβιβαζόμενης πράξης. Η ασφάλεια της διαβίβασης απαιτεί να συνοδεύεται η πράξη από ένα τυποποιημένο έντυπο, που συμπληρώνεται στην επίσημη γλώσσα ή σε μια από τις επίσημες γλώσσες του τόπου όπου πρόκειται να πραγματοποιηθεί επίδοση ή κοινοποίηση ή σε κάποια άλλη γλώσσα δεκτή από το κράτος μέλος παραλαβής.

[...]

(12) Η υπηρεσία παραλαβής ενημερώνει τον παραλήπτη εγγράφως, μέσω ενός τυποποιημένου εντύπου, ότι μπορεί να αρνηθεί να παραλάβει την επιδιδόμενη ή κοινοποιούμενη πράξη, είτε τη στιγμή της επίδοσης ή κοινοποίησης είτε επιστρέφοντας την πράξη στην υπηρεσία παραλαβής εντός εβδομάδος, εφόσον η πράξη δεν έχει συνταχθεί σε γλώσσα κατανοητή από τον παραλήπτη ή στην επίσημη γλώσσα ή σε μία από τις επίσημες γλώσσες του τόπου επίδοσης ή κοινοποίησης. Αυτός ο κανόνας θα πρέπει να ισχύει εξίσου και στην επόμενη επίδοση ή κοινοποίηση εφόσον ο παραλήπτης έχει ασκήσει το δικαίωμα άρνησης παραλαβής. Οι κανόνες σχετικά με την άρνηση παραλαβής εφαρμόζονται επίσης στην επίδοση ή κοινοποίηση μέσω διπλωματικών ή προξενικών υπηρεσιών, μέσω ταχυδρομείου καθώς και στην άμεση επίδοση ή κοινοποίηση. Τονιστέον ότι η άρνηση παραλαβής μιας πράξης μπορεί να θεραπευθεί μέσω της επίδοσης ή κοινοποίησης στον παραλήπτη μιας μετάφρασης της πράξης.»

12 Το άρθρο 1 του ως άνω κανονισμού ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις όταν μια δικαστική ή εξώδικη πράξη πρέπει να διαβιβασθεί από ένα κράτος μέλος σε άλλο για να επιδοθεί ή να κοινοποιηθεί. Δεν εφαρμόζεται σε φορολογικές, τελωνειακές ή διοικητικές υποθέσεις ή όταν πρόκειται για την ευθύνη του κράτους για πράξεις ή παραλείψεις κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας (“*acta iure imperii*”).

2. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται όταν η διεύθυνση του παραλήπτη της πράξης είναι άγνωστη.
[...]

13 Το άρθρο 19, παράγραφος 4, του εν λόγω κανονισμού προβλέπει τα εξής:

«Όταν πρέπει να διαβιβασθεί εισαγωγικό δίκης έγγραφο ή άλλη ισοδύναμη πράξη σε άλλο κράτος μέλος με σκοπό την επίδοση ή την κοινοποίηση βάσει του παρόντος κανονισμού, και έχει εκδοθεί απόφαση κατά ερημοδικήσαντος εναγομένου, ο δικαστής έχει την ευχέρεια να απαλλάξει τον εναγόμενο από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας για την άσκηση ενδίκου μέσου κατά της απόφασης, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) ο εναγόμενος, χωρίς υπαιτιότητά του, δεν έλαβε εγκαίρως γνώση του εγγράφου ώστε να αμυνθεί, ή δεν έλαβε γνώση της απόφασης ώστε να ασκήσει ένδικο μέσο· και
- β) οι ισχυρισμοί του εναγομένου δεν φαίνονται παντελώς αστήρικτοι.

Η αίτηση απαλλαγής μπορεί να υποβληθεί μόνο μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα αφότου ο εναγόμενος έλαβε γνώση της απόφασης.

Κατά το άρθρο 23 παράγραφος 1, κάθε κράτος μέλος έχει την ευχέρεια να διευκρινίσει ότι αυτή η αίτηση είναι απαράδεκτη εάν υποβληθεί μετά την πάροδο ορισμένου διαστήματος που θα ορίζεται στη γνωστοποίησή του, αλλά το οποίο ουδέποτε μπορεί να είναι μικρότερο του ενός έτους από την έκδοση της απόφασης.»

14 Κατά το άρθρο 23, παράγραφος 1, του κανονισμού 1393/2007, «[τ]α κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή τις πληροφορίες που αναφέρονται στα άρθρα 2, 3, 4, 10, 11, 13, 15 και 19 [...]».

15 Κατ' εφαρμογήν του εν λόγω άρθρου 23, παράγραφος 1, η Γαλλική Δημοκρατία επισήμανε στην ανακοίνωσή της ότι το χρονικό διάστημα για την τυχόν αίτηση του εναγομένου προκειμένου να απαλλαγεί από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας ασκήσεως ενδίκου μέσου ορίζεται σε ένα έτος από της εκδόσεως της αποφάσεως.

Το γαλλικό δίκαιο

16 Το άρθρο 540 του code de procédure civile [Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας], όπως τροποποιήθηκε με το διάταγμα 2011-1043, της 1ης Σεπτεμβρίου 2011, relatif aux mesures conservatoires prises après l'ouverture d'une succession et à la procédure en la forme des référés [σχετικά με τα συντηρητικά

μέτρα που λαμβάνονται μετά την επαγωγή κληρονομίας και τη διαδικασία που διέπεται από τις διατάξεις περί των ασφαλιστικών μέτρων] (*JORF* της 2ας Σεπτεμβρίου 2011, σ. 14884, στο εξής: *CPC*), προβλέπει τα εξής:

«Στην περίπτωση που εκδόθηκε ερήμην ή πλασματική κατ' αντιμωλίαν απόφαση, το δικαστήριο έχει την ευχέρεια να απαλλάξει τον εναγόμενο από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας αν ο εναγόμενος, χωρίς υπαιτιότητά του, δεν έλαβε εγκαίρως γνώση της αποφάσεως ώστε να ασκήσει ένδικο μέσο ή αδυνατούσε να ενεργήσει.

Η αίτηση απαλλαγής από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας υποβάλλεται στον πρόεδρο του δικαστηρίου που είναι αρμόδιο για την εκδίκαση της ανακοπής ερημοδικίας ή της εφέσεως. Η αίτηση αυτή υποβάλλεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

Η αίτηση υποβάλλεται παραδεκτώς εντός δύο μηνών από την πρώτη επίδοση εγγράφου στον ενδιαφερόμενο ή, ελλείψει τέτοιας επιδόσεως, από το πρώτο μέτρο εκτελέσεως που είχε ως αποτέλεσμα να στερηθεί ο οφειλέτης, εν όλω ή εν μέρει, το δικαίωμα διαθέσεως των περιουσιακών του στοιχείων.

[...]»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 17 Στο πλαίσιο της αρχικής διαδικασίας ενώπιον των αρμόδιων πολωνικών δικαστηρίων, ο E. Lebek αιτήθηκε την αναγνώριση και εκτέλεση της αποφάσεως του *tribunal de grande instance de Paris* (Πρωτοδικείου Παρισιού, Γαλλία) της 8ης Απριλίου 2010, που υποχρέωνε τον J. Domino να καταβάλει στον E. Lebek μηνιαία διατροφή ύψους 300 ευρώ.
- 18 Κατά τα εκτιθέμενα στην απόφαση περί παραπομπής, το κατατεθέν ενώπιον του *tribunal de grande instance de Paris* (Πρωτοδικείου Παρισιού) εισαγωγικό της δίκης έγγραφο δεν είχε επιδοθεί ούτε κοινοποιηθεί στον εναγόμενο, J. Domino, δεδομένου ότι η αναγραφείσα από τον ενάγοντα, E. Lebek, διεύθυνση του J. Domino στο Παρίσι δεν ήταν ορθή, εφόσον ο εναγόμενος κατοικούσε στην Πολωνία από το 1996. Έτσι, μην έχοντας λάβει γνώση της κινηθείσας διαδικασίας, ο J. Domino δεν ήταν σε θέση να αμυνθεί.
- 19 Ο J. Domino έλαβε γνώση της αποφάσεως που είχε εκδώσει το ως άνω γαλλικό δικαστήριο μόλις τον Ιούλιο του 2011, ήτοι ένα και πλέον έτος μετά την έκδοσή της, όταν το *Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze* (Πρωτοδικείο Jelenia Góra, Πολωνία), στο πλαίσιο της κινηθείσας ενώπιόν του διαδικασίας, κοινοποίησε στον J. Domino επικυρωμένα αντίγραφα της αποφάσεως του *tribunal de grande instance de Paris* (Πρωτοδικείου Παρισιού) καθώς και της αιτήσεως του E. Lebek περί αναγνώρισεως της εκτελεστότητας της αποφάσεως αυτής.
- 20 Με διατάξεις που εκδόθηκαν, αντιστοίχως, στις 23 Νοεμβρίου 2011 από το *Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze* (Πρωτοδικείο Jelenia Góra) και στις 31 Ιανουαρίου 2012 από το *Sąd Apelacyjny we Wrocławiu* (Εφετείο Wrocław, Πολωνία), τα ως άνω δικαστήρια απέρριψαν την αίτηση του E. Lebek με το σκεπτικό ότι δεν είχε τηρηθεί το δικαίωμα του J. Domino να αμυνθεί, εφόσον είχε λάβει γνώση της αποφάσεως του *tribunal de grande instance de Paris* (Πρωτοδικείου Παρισιού) σε χρονικό σημείο κατά το οποίο δεν ήταν πλέον δυνατή η άσκηση τακτικού ενδίκου μέσου.
- 21 Αργότερα, ο E. Lebek υπέβαλε δεύτερη αίτηση ενώπιον του *Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze* (Πρωτοδικείου Jelenia Góra), έχουσα το ίδιο αντικείμενο με εκείνο της αιτήσεως που είχε προηγουμένως απορριφθεί, επικαλούμενος νέα πραγματικά περιστατικά, δηλαδή ότι οι επιδόσεις της αποφάσεως του *tribunal de grande instance de Paris* (Πρωτοδικείου Παρισιού) στον εναγόμενο πραγματοποιήθηκαν στις 17 και 31 Μαΐου 2012, σύμφωνα με τις διατάξεις του

κανονισμού 1393/2007. Οι επιδόσεις αυτές αφορούσαν την ως άνω απόφαση καθώς και υποδείξεις προς τον εναγόμενο, στις οποίες παρατίθεντο, μεταξύ άλλων, οι διατάξεις του άρθρου 540 του CPC. Κατά τις υποδείξεις αυτές, ο εναγόμενος μπορούσε να υποβάλει αίτηση απαλλαγής του από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας ασκήσεως ενδίκου μέσου εντός δύο μηνών από της επιδόσεως της εν λόγω αποφάσεως.

- 22 Με απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2012, το Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze (Πρωτοδικείο Jelenia Góra) διαπίστωσε ότι ο εναγόμενος δεν είχε υποβάλει τέτοια αίτηση εντός της κατά τα ανωτέρω ταχθείσας προθεσμίας και δέχθηκε τη δεύτερη αίτηση του E. Lebek, εκτιμώντας ότι ο σεβασμός του δικαιώματος άμυνας είχε διασφαλισθεί, κήρυξε δε την απόφαση του tribunal de grande instance de Paris (Πρωτοδικείου Παρισιού) εκτελεστή στην Πολωνία.
- 23 Με απόφαση της 27ης Μαΐου 2013, κατόπιν ασκήσεως ενδίκου μέσου από τον J. Domino, το Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (Εφετείο Wrocław) μεταρρύθμισε την από 14 Δεκεμβρίου 2012 απόφαση του Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze (Πρωτοδικείου Jelenia Góra) και απέρριψε την αίτηση αναγνώρισεως με το σκεπτικό ότι το άρθρο 34, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες I έπρεπε να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι απλώς και μόνον η δυνατότητα υποβολής αιτήσεως για απαλλαγή από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας ασκήσεως ενδίκου μέσου δεν σήμαινε ότι υπήρχε πράγματι δυνατότητα ασκήσεως ενδίκου μέσου κατά της αποφάσεως του tribunal de grande instance de Paris (Πρωτοδικείου Παρισιού), εφόσον το ένδικο αυτό μέσο εξαρτιόταν ειδικότερα από την έκδοση μιας προηγούμενης θετικής αποφάσεως του γαλλικού δικαστηρίου επί της εν λόγω αιτήσεως απαλλαγής.
- 24 Κατά της ως άνω αποφάσεως του Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (Εφετείου Wrocław), ο E. Lebek άσκησε αναίρεση ενώπιον του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου, Πολωνία).
- 25 Κατά το Sąd Najwyższy (Ανώτατο Δικαστήριο), σε περίπτωση στην οποία ο εναγόμενος ήταν σε θέση να υποβάλει, στο κράτος προελεύσεως της εν λόγω αποφάσεως, αίτηση για απαλλαγή από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας ασκήσεως ενδίκου μέσου κατά της αποφάσεως αυτής, ο εναγόμενος αυτός δεν δύναται να επικαλεσθεί τους προβλεπόμενους στο άρθρο 34, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες I λόγους αρνήσεως κηρύξεως της εκτελεστότητας της αποφάσεως αυτής.
- 26 Το ως άνω δικαστήριο εκτιμά ότι ο διαλαμβανόμενος στο άρθρο 34, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες I όρος «[ένδικο μέσο]» πρέπει να ερμηνευθεί κατά τρόπο ευρύ, δεδομένου ότι η ratio legis της διατάξεως αυτής είναι η προστασία του εναγομένου σε περίπτωση αποφάσεως που έχει εκδοθεί εις βάρος του, ενώ το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο δεν του επιδόθηκε ούτε του κοινοποιήθηκε. Η προστασία αυτή παρέχεται όταν είναι δυνατή η υποβολή αιτήσεως για απαλλαγή από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας ασκήσεως ενδίκου μέσου.
- 27 Το Sąd Najwyższy (Ανώτατο Δικαστήριο) υπενθυμίζει ακόμη ότι, δυνάμει του άρθρου 19, παράγραφος 4, και του άρθρου 23, παράγραφος 1, του κανονισμού 1393/2007, στη Γαλλία, η προθεσμία εντός της οποίας είναι παραδεκτή η υποβολή αιτήσεως απαλλαγής από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας ασκήσεως ενδίκου μέσου είναι ένα έτος από της εκδόσεως της εν λόγω αποφάσεως.
- 28 Κατά συνέπεια, αν το άρθρο 19, παράγραφος 4, του εν λόγω κανονισμού ερμηνευόταν υπό την έννοια ότι αποκλείει την εφαρμογή των εθνικών διατάξεων οι οποίες διέπουν το ζήτημα της χορηγήσεως απαλλαγής από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας ασκήσεως ενδίκου μέσου, όπως είναι το άρθρο 540 του CPC, τούτο θα σήμαινε ότι ο εναγόμενος δεν έχει πλέον το δικαίωμα υποβολής αιτήσεως για απαλλαγή από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας ασκήσεως ενδίκου μέσου, εφόσον η ετήσια προθεσμία έχει λήξει, και, κατά συνέπεια, ότι ο εναγόμενος δεν μπορεί πλέον να ασκήσει ένδικο μέσο, κατά την έννοια του άρθρου 34, σημείο 2, τελευταία περίοδος, του κανονισμού Βρυξέλλες I.

- 29 Το Sąd Najwyższy (Ανώτατο Δικαστήριο) εκτιμά όμως ότι το άρθρο 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 1393/2007 δεν έχει τέτοιο αποκλειστικό χαρακτήρα και ότι δεν εμποδίζει την εφαρμογή των εθνικών διατάξεων περί απαλλαγής από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας ασκήσεως ενδίκου μέσου. Η ως άνω διάταξη δεν καθορίζει κατά συνέπεια παρά τους ελάχιστους κανόνες προστασίας του ερημοδικήσαντος εναγομένου, στον οποίο δεν έγινε επίδοση της αγωγής, και καταλείπει στα κράτη μέλη την ευχέρεια να εφαρμόσουν ευνοϊκότερα μέτρα.
- 30 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το Sąd Najwyższy (Ανώτατο Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Έχει το άρθρο 34, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες I την έννοια ότι η προβλεπόμενη από την εν λόγω διάταξη δυνατότητα ασκήσεως ενδίκου μέσου καταλαμβάνει τόσο την περίπτωση στην οποία το ένδικο μέσο μπορεί να ασκηθεί εντός της προβλεπόμενης από την εθνική νομοθεσία προθεσμίας όσο και την περίπτωση στην οποία η προθεσμία αυτή έχει ήδη παρέλθει, πλην όμως ο εναγόμενος μπορεί να υποβάλει αίτηση για την απαλλαγή του από τα αποτελέσματα της παρόδου της εν λόγω προθεσμίας και αφού του δοθεί αυτή η απαλλαγή να καταθέσει [το ένδικο μέσο];
- 2) Έχει το άρθρο 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 1393/2007 την έννοια ότι αποκλείει την εφαρμογή των διατάξεων του εθνικού δικαίου περί απαλλαγής του εναγομένου από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας για την άσκηση ενδίκου μέσου ή ότι ο εναγόμενος δύναται να επιλέξει αν θα υποβάλει αίτηση κατά την εν λόγω διάταξη ή θα κάνει χρήση του αντίστοιχου νομικού θεσμού του εθνικού δικαίου;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 31 Με το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν ο διαλαμβανόμενος στο άρθρο 34, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες I όρος «[ένδικο μέσο]» πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι εμπερικλείει και την αίτηση απαλλαγής από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας ασκήσεως τακτικού ενδίκου μέσου.
- 32 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, προς διασφάλιση, κατά το μέτρο του δυνατού, της ισότητας και της ομοιομορφίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από τον κανονισμό Βρυξέλλες I για τα κράτη μέλη και για τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, ο όρος «[ένδικο μέσο]», κατά την έννοια του άρθρου 34, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες I, δεν πρέπει να ερμηνεύεται ως απλή παραπομπή στο εσωτερικό δίκαιο του ενός ή του άλλου από τα εμπλεκόμενα κράτη. Ο εν λόγω όρος πρέπει να θεωρηθεί ως αυτοτελής έννοια ερμηνευτέα σε συνάρτηση ιδίως με τους σκοπούς του ως άνω κανονισμού (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση της 28ης Απριλίου 2009, Αποστολίδης, C-420/07, EU:C:2009:271, σκέψη 41 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 33 Σε ό,τι αφορά τους σκοπούς του εν λόγω κανονισμού, από τις αιτιολογικές σκέψεις του 2, 6, 16 και 17 προκύπτει ότι αποσκοπεί στην εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των προερχόμενων από τα κράτη μέλη αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, απλοποιώντας τις διατυπώσεις χάριν της ταχείας και απλής αναγνωρίσεως και εκτελέσεώς τους (απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2006, ASML, C-283/05, EU:C:2006:787, σκέψη 23).
- 34 Ο σκοπός αυτός δεν μπορεί όμως να επιτευχθεί με την καθ' οιονδήποτε τρόπο αποδυνάμωση των δικαιωμάτων άμυνας, όπως έκρινε το Δικαστήριο σχετικά με το άρθρο 27, σημείο 2, της Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 1982, L 388, σ. 7, στο εξής: Σύμβαση των Βρυξελλών) (απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2006, ASML, C-283/05, EU:C:2006:787, σκέψη 24 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 35 Εξάλλου, από την αιτιολογική σκέψη 18 του κανονισμού Βρυξέλλες I προκύπτει ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας επιβάλλει τη δυνατότητα του εναγομένου να ασκήσει, ενδεχομένως, ένδικο μέσο, που εξετάζεται κατ' αντιμωλία, κατά της κηρύξεως της εκτελεστότητας μιας αποφάσεως, εφόσον αυτός θεωρεί ότι στοιχειοθετείται ένας από τους λόγους μη εκτελέσεως.
- 36 Συναφώς, από τις αιτιολογικές σκέψεις 16 έως 18 του κανονισμού Βρυξέλλες I προκύπτει ότι σκοπός του συστήματος ενδίκων μέσων το οποίο προβλέπει κατά της αναγνώρισεως ή της εκτελέσεως μιας αποφάσεως είναι η κατάλληλη εξισορρόπηση μεταξύ, αφενός, της αμοιβαίας εμπιστοσύνης στην απονομή της δικαιοσύνης εντός της Ένωσης, η οποία δικαιολογεί την καταρχήν αυτοδίκαιη αναγνώριση και κήρυξη ως εκτελεστών σε ένα κράτος μέλος των αποφάσεων που εκδόθηκαν σε άλλο κράτος μέλος, και, αφετέρου, του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας, ο οποίος επιβάλλει τη δυνατότητα του εναγομένου να ασκήσει ενδεχομένως ένδικο μέσο, που εξετάζεται κατ' αντιμωλία, κατά της κηρύξεως της εκτελεστότητας, εφόσον θεωρεί ότι στοιχειοθετείται ένας από τους λόγους μη εκτελέσεως (απόφαση της 28ης Απριλίου 2009, Αποστολίδης, C-420/07, EU:C:2009:271, σκέψη 73).
- 37 Το Δικαστήριο έχει κρίνει επίσης ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας, τα οποία απορρέουν από το δικαίωμα δίκαιης δίκης, δεν συνιστούν απόλυτα προνόμια, αλλά μπορούν να εμπεριέχουν περιορισμούς. Οι περιορισμοί όμως αυτοί πρέπει να ανταποκρίνονται πράγματι σε σκοπούς γενικού συμφέροντος τους οποίους επιδιώκει το επίμαχο μέτρο και να μην αποτελούν, λαμβανομένου υπόψη του επιδιωκόμενου σκοπού, υπέρμετρη προσβολή των εν λόγω δικαιωμάτων (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση της 17ης Νοεμβρίου 2011, Hypoteční banka, C-327/10, EU:C:2011:745, σκέψη 50).
- 38 Υπενθυμίζεται ότι, σε αντίθεση με το άρθρο 27, σημείο 2, της Συμβάσεως των Βρυξελλών, το άρθρο 34, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες I δεν απαιτεί οπωσδήποτε κανονικότητα της επιδόσεως ή κοινοποιήσεως του εισαγωγικού της δίκης εγγράφου, αλλά μάλλον τον πραγματικό σεβασμό προς τα δικαιώματα άμυνας (βλ. απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2006, ASML, C-283/05, EU:C:2006:787, σκέψη 20).
- 39 Το άρθρο 34, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες I, στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 45, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, αποσκοπεί στη διασφάλιση της τηρήσεως των δικαιωμάτων του ερμηδίκησαντος εναγομένου κατά τη διάρκεια της διαδικασίας που κινήθηκε στο κράτος μέλος προελεύσεως, μέσω ενός συστήματος διπλού ελέγχου. Βάσει του συστήματος αυτού, ο δικαστής του κράτους μέλους εκτελέσεως υποχρεούται να αρνηθεί ή να ανακαλέσει, σε περίπτωση ασκήσεως ενδίκου μέσου, την εκτέλεση μιας ερήμην εκδοθείσας αλλοδαπής αποφάσεως, αν το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο δεν έχει επιδοθεί ή κοινοποιηθεί στον ερμηδίκησαντα εναγόμενο εγκαίρως και κατά τέτοιον τρόπο ώστε να μπορεί να αμυνθεί, εκτός εάν ο εναγόμενος παρέλειψε να ασκήσει ένδικο μέσο κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους προελεύσεως ενώ μπορούσε να το πράξει (απόφαση της 6ης Σεπτεμβρίου 2012, Trade Agency, C-619/10, EU:C:2012:531, σκέψη 32 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 40 Το άρθρο 34, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες I δεν σημαίνει όμως ότι ο εναγόμενος υποχρεούται να προβεί σε νέες ενέργειες που βαίνουν πέραν της συνήθους επιμέλειας κατά την υπεράσπιση των δικαιωμάτων του, όπως αυτές που συνίστανται σε ενημέρωσή του για το περιεχόμενο αποφάσεως εκδοθείσας σε άλλο κράτος μέλος (απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2006, ASML, C-283/05, EU:C:2006:787, σκέψη 39).
- 41 Επομένως, για να θεωρηθεί ότι ο ερμηδίκησας εναγόμενος ήταν σε θέση, κατά την έννοια του άρθρου 34, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες I, να ασκήσει ένδικο μέσο κατ' αποφάσεως εκδοθείσας ερήμην εις βάρος του, πρέπει να είχε λάβει γνώση του περιεχομένου της αποφάσεως αυτής, πράγμα το οποίο προϋποθέτει ότι η ως άνω απόφαση του επιδόθηκε ή του κοινοποιήθηκε (απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2006, ASML, C-283/05, EU:C:2006:787, σκέψη 40).

- 42 Όσον αφορά ειδικότερα την αίτηση απαλλαγής από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας ασκήσεως ενδίκου μέσου, πρέπει να διευκρινισθεί ότι αντικείμενο της αιτήσεως αυτής είναι η αποκατάσταση του δικαιώματος του ερημοδικήσαντος εναγομένου να προσφύγει ενώπιον της δικαιοσύνης μετά τη λήξη της νομίμως προβλεπόμενης προθεσμίας για την άσκηση του δικαιώματος αυτού.
- 43 Σκοπός της αιτήσεως αυτής είναι επομένως, όπως ισχύει και για την ευχέρεια που παρέχεται προς άσκηση τακτικού ενδίκου μέσου, να διασφαλίσει την πραγματική τήρηση των δικαιωμάτων άμυνας των ερημοδικησάντων εναγομένων.
- 44 Πλην όμως, κατά το άρθρο 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 1393/2007, η υποβολή αιτήσεως απαλλαγής από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας για την άσκηση ενδίκου μέσου προϋποθέτει ότι ο εναγόμενος, χωρίς υπαιτιότητά του, δεν έλαβε εγκαίρως γνώση του οικείου εγγράφου ώστε να ασκήσει ένδικο μέσο και ότι οι ισχυρισμοί του δεν φαίνονται παντελώς αστήρικτοι. Η αίτηση αυτή πρέπει επιπλέον να υποβληθεί μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα.
- 45 Στο μέτρο που πληρούνται οι κατά το άρθρο 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 1393/2007 προϋποθέσεις, οπότε ο εναγόμενος εξακολουθεί να έχει τη δυνατότητα να ζητήσει την αποκατάσταση του δικαιώματός του να ασκήσει τακτικό ένδικο μέσο, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι παύει να είναι σε θέση να ασκήσει κατά τρόπο αποτελεσματικό τα δικαιώματα άμυνας. Υπ' αυτές τις συνθήκες, η υποβολή αιτήσεως για απαλλαγή από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας για την άσκηση ενδίκου μέσου δεν μπορεί να θεωρηθεί ως νέα ενέργεια η οποία βαίνει πέραν της συνήθους επιμέλειας κατά την υπεράσπιση των δικαιωμάτων του ερημοδικήσαντος εναγομένου.
- 46 Αν ο εναγόμενος δεν έκανε χρήση του δικαιώματός του να ζητήσει την απαλλαγή του από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας για την άσκηση ενδίκου μέσου, ενώ μπορούσε να το πράξει, δεδομένου ότι συνέτρεχαν οι διαλαμβανόμενες στη σκέψη 44 της παρούσας αποφάσεως προϋποθέσεις, η αναγνώριση της εις βάρος του εκδοθείσας ερήμην αποφάσεως δεν μπορεί να απορριφθεί επί τη βάση του άρθρου 34, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες I.
- 47 Αντιστρόφως, η ερήμην εκδοθείσα απόφαση δεν πρέπει να αναγνωρισθεί αν ο ερημοδικήσας εναγόμενος, χωρίς να υφίσταται πταίσμα του, υπέβαλε αίτηση απαλλαγής από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας ασκήσεως ενδίκου μέσου, η οποία εν συνεχεία απορρίφθηκε, ενώ επληρούντο οι προϋποθέσεις του άρθρου 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 1393/2007.
- 48 Η λύση αυτή είναι ικανή να εγγυηθεί τον σεβασμό του δικαιώματος δίκαιης δίκης και να εξασφαλίσει κατάλληλη εξισορρόπηση μεταξύ, αφενός, της ανάγκης να διασφαλισθεί ότι οι αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος καταρχήν αναγνωρίζονται και κηρύσσονται εκτελεστές αυτοδικαίως σε άλλα κράτη μέλη και, αφετέρου, του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας.
- 49 Βάσει του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ο διαλαμβανόμενος στο άρθρο 34, σημείο 2, του κανονισμού Βρυξέλλες I όρος «[ένδικο μέσο]» πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι εμπερικλείει και την αίτηση απαλλαγής από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας ασκήσεως τακτικού ενδίκου μέσου.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 50 Με το δεύτερο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν το άρθρο 19, παράγραφος 4, τελευταίο εδάφιο, του κανονισμού 1393/2007 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αποκλείει την εφαρμογή των διατάξεων του εθνικού δικαίου οι οποίες αφορούν το καθεστώς των αιτήσεων για απαλλαγή από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας ασκήσεως ενδίκου μέσου, εφόσον έχει λήξει η προθεσμία για την παραδεκτή υποβολή τέτοιων αιτήσεων, η οποία καθορίζεται ειδικότερα στην κατά την εν λόγω διάταξη γνωστοποίηση κράτους μέλους.

- 51 Καταρχάς, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 288, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, ο κανονισμός αποτελεί νομική πράξη της Ένωσης με γενική ισχύ, δεσμευτική ως προς όλα τα μέρη της και ισχύουσα άμεσα σε κάθε κράτος μέλος. Επομένως, λόγω της ίδιας της φύσεώς του και της λειτουργίας που επιτελεί στο σύστημα των πηγών του δικαίου της Ένωσης, παράγει άμεσα αποτελέσματα και μπορεί να γεννήσει υπέρ των ιδιωτών δικαιώματα τα οποία τα εθνικά δικαστήρια έχουν υποχρέωση να προστατεύουν (αποφάσεις της 14ης Ιουλίου 2011, *Bureau national interprofessionnel du Cognac*, C-4/10 και C-27/10, EU:C:2011:484, σκέψη 40, καθώς και της 10ης Δεκεμβρίου 2013, *Abdullahi*, C-394/12, EU:C:2013:813, σκέψη 48).
- 52 Συναφώς, το ότι επελέγη η μορφή του κανονισμού καταδεικνύει τη σημασία την οποία προσδίδει ο νομοθέτης της Ένωσης στην απευθείας και ομοιόμορφη εφαρμογή των διατάξεων του κανονισμού 1393/2007 (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις της 8ης Νοεμβρίου 2005, *Leffler*, C-443/03, EU:C:2005:665, σκέψη 46, και της 25ης Ιουνίου 2009, *Roda Golf & Beach Resort*, C-14/08, EU:C:2009:395, σκέψη 49).
- 53 Κατά το γράμμα του άρθρου 19, παράγραφος 4, τελευταίο εδάφιο, του κανονισμού 1393/2007, κάθε κράτος μέλος έχει την ευχέρεια να διευκρινίσει, βάσει του άρθρου 23, παράγραφος 1, του ως άνω κανονισμού, ότι η αίτηση απαλλαγής από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας ασκήσεως ενδίκου μέσου είναι απαράδεκτη εάν υποβληθεί μετά την πάροδο ορισμένου διαστήματος που θα ορίζεται στη γνωστοποίησή του, αλλά το οποίο ουδέποτε μπορεί να είναι μικρότερο του ενός έτους από την έκδοση της εν λόγω αποφάσεως.
- 54 Εν προκειμένω, η Γαλλική Δημοκρατία έκανε χρήση της ευχέρειας που παρέχεται με το εν λόγω άρθρο 19, παράγραφος 4, και επισήμανε στη γνωστοποίησή της ότι η αίτηση απαλλαγής από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας ασκήσεως ενδίκου μέσου είναι απαράδεκτη εάν υποβληθεί μετά την πάροδο ενός έτους από της εκδόσεως της εν λόγω αποφάσεως.
- 55 Εξάλλου, κατά πάγια νομολογία, η λειτουργία που επιτελούν κατά κανόνα οι προθεσμίες παραγραφής είναι η κατοχύρωση της ασφάλειας δικαίου (αποφάσεις της 28ης Οκτωβρίου 2010, *SGS Belgium κ.λπ.*, C-367/09, EU:C:2010:648, σκέψη 68, καθώς και της 8ης Σεπτεμβρίου 2011, *Q-Beef και Bosschaert*, C-89/10 και C-96/10, EU:C:2011:555, σκέψη 42).
- 56 Στην υπόθεση της κύριας δίκης δεν αμφισβητείται όμως ότι ο J. Domino δεν έλαβε γνώση της αποφάσεως του *tribunal de grande instance de Paris* (Πρωτοδικείου Παρισιού) παρά μόλις τον Ιούλιο του 2011, ενώ η προθεσμία του ενός έτους από της εκδόσεως της ως άνω αποφάσεως είχε ήδη παρέλθει.
- 57 Θα ήταν επομένως αντίθετο προς την αρχή της ασφάλειας δικαίου και τη δεσμευτική ισχύ την οποία έχουν οι κανονισμοί της Ένωσης να ερμηνευθεί το άρθρο 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 1393/2007 υπό την έννοια ότι η αίτηση απαλλαγής από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας ασκήσεως ενδίκου μέσου θα μπορούσε ακόμη να ασκηθεί εντός προθεσμίας προβλεπόμενης από το εθνικό δίκαιο, ενώ έχει παύσει να είναι παραδεκτή βάσει δεσμευτικής και άμεσα εφαρμοστέας διατάξεως του ως άνω κανονισμού.
- 58 Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 19, παράγραφος 4, τελευταίο εδάφιο, του κανονισμού 1393/2007 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αποκλείει την εφαρμογή των διατάξεων του εθνικού δικαίου οι οποίες αφορούν το καθεστώς των αιτήσεων για απαλλαγή από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας ασκήσεως ενδίκου μέσου, εφόσον έχει λήξει η προθεσμία για την παραδεκτή υποβολή τέτοιων αιτήσεων, η οποία καθορίζεται ειδικότερα στην κατά την εν λόγω διάταξη γνωστοποίησης κράτους μέλους.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 59 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Ο διαλαμβανόμενος στο άρθρο 34, σημείο 2, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, όρος «[ένδικο μέσο]» πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι εμπερικλείει και την αίτηση απαλλαγής από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας ασκήσεως τακτικού ενδίκου μέσου.
- 2) Το άρθρο 19, παράγραφος 4, τελευταίο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΚ) 1393/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2007, περί επιδόσεως και κοινοποιήσεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις («επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων»), και κατάργησης του κανονισμού (ΕΚ) 1348/2000 του Συμβουλίου, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αποκλείει την εφαρμογή των διατάξεων του εθνικού δικαίου οι οποίες αφορούν το καθεστώς των αιτήσεων για απαλλαγή από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας ασκήσεως ενδίκου μέσου, εφόσον έχει λήξει η προθεσμία για την παραδεκτή υποβολή τέτοιων αιτήσεων, η οποία καθορίζεται ειδικότερα στην κατά την εν λόγω διάταξη γνωστοποίηση κράτους μέλους.

(υπογραφές)